

1 UVOD

Čovjek je društveno biće. Jedna od osnovnih ljudskih potreba je biti u kontaktu sa drugim ljudima. Komunikacijom zadovoljavamo ovu osnovnu ljudsku potrebu. Sam termin potiče iz latinskog jezika od glagola *comunicare* što znači: učiniti zajedničkim, saopštiti. Neke imenice (*communicatio*) izvedene od ovog glagola imaju značenje zajednica, obraćanje ili opštenje pa možemo reći da komunikacija služi za stvaranje zajednice i uspostavljanje društvenosti.

Prema [1] Proces komunikacije sadrži sljedeće osnovne elemente:

1) UČESNICI u komunikaciji:

- Pošiljalac poruke i
- Primalac poruke

2) INSTRUMENTI komunikacije:

- Poruka,
- Komunikacioni kanal (medij kojim se prenosi poruka) i
- Povratna informacija (feedback)

3) FUNKCIJE komuniciranja:

- Kodiranje (kreiranje poruke)
- Enkodiranje (upućivanje poruke)
- Dekodiranje (prijem i tumačenje poruke)

Najznačajniji dio komunikacije je prenos informacija. Informacija treba da bude pouzdana, provjerena, kontrolisana ali i dinamična. Pored slanja informacija proces protoka informacija mora sadržati i primanje, pravilno dekodiranje i povratnu reakciju.

Posmatrajući istoriju ljudske komunikacije, bilo da je u pitanju poslovna, vojna ili neformalna komunikacija uvijek je postojala potreba da dio podataka koji se prenose oстане tajan. Mnoge vojskovođe i državnici još u starom vijeku su koristili razne tehnike skrivenog pisanja kako bi zaštitili informacije koje su slali po kuririma.

Razmjena informacija sa udaljenim korespondentima obavljala se slanjem pisanih poruka. Pisana poruka se zatvarala u kovertu ili neko drugo pakovanje i slala preko kurira, glasnika, a u

novije vrijeme putem poštanskih službi. Zatvaranje poruke u kovertu predstavljalo je jedan od mehanizama zaštite poruke od neželjenog čitanja, bilo da ja u pitanju službena korespondencija ili naše privatne poruke u kojima izražavamo svoje osjećaje. Treba napomenuti da su se zavisno od značaja poruke, upotrebljavani različiti mehanizmi osiguranja od neželjenog otvaranja počevši od pečatnog voska do nekih sofisticiranijih ili praktičnijih rješenja. Otvaranje pisama u transportu bilo je nedozvoljeno djelo, osim u posebnim slučajevima kada je uvedena cenzura. Naravno i ovakve poruke mogle su biti presretne i pročitane i eventualno promijenjene, ali, bar se mi tako nadamo, to nije mogao da učini svako.

Današnje savremeno poslovanje zahtijeva sve više komunikacije elektronskim putem. Elektronskom poštom šaljemo razne povjerljive dokumente što može biti vrlo nesigurno jer informacije koje se šalju ovim putem, ako se ne zaštite, izložene su različitim napadima i prijetnjama.

Jedna od osnovnih razlika između tradicionalnih i digitalnih komunikacionih metoda je ta da tradicionalne metode dopuštaju da sami odredite nivo sigurnosti. Elektronska pošta koju šaljemo ne koristeći sigurnosne metode je manje sigurna od tradicionalnih pisama i telefonskih poziva. Razlog za to je što nekoliko „snažnih“ računara može da automatski pretraži veliku količinu informacija o pošiljaocu, primaocu i ključnim riječima poruke. Takođe, ako se standardna e-mail poruka presretne na putu do primaoca njen sadržaj se može lako čitati jer je internet jedna globalna svjetska mreža koja se oslanja na posredničke računare za preusmjeravanje prometa. Na ovaj način mnogi ljudi imaju priliku presresti e-mail poruke koje šaljemo. Davalac internet usluga je prvi primalac poruke koju šaljemo dok je ISP¹ primaoca posljednja stanica poruke prije isporuke primaocu. Ako se ne preduzmu određene mjere zaštite, poruke koje šaljemo elektronskim putem mogu biti pročitane na bilo kojoj od ovih tačaka ili bilo gdje između njih. S druge strane, za obavljanje istog nivoa nadzora na mailtradicionalnim komunikacionim kanalima potrebni su mnogo veći resursi.

¹ ISP-Internet Service Provider